

той звітний (податковий) період (календарний місяць), у якому такі послуги отримано.

Декларація складається із вступної частини, службових полів, чотирьох розділів та обов'язкових додатків.

Платником заповнюються вступна частина, службові поля, перші три розділи та додатки.

Розділ IV заповнюється працівниками органів державної податкової служби лише на оригіналі декларації, який залишається в органах державної податкової служби.

Розрахунок частки використання товарів/послуг та/або необоротних активів в оподатковуваних операціях здійснюється за попередній календарний рік. Для новоствореного платника та/або платника, у якого протягом попереднього календарного року були відсутні неоподатковувані операції, – перший звітний (податковий) період, у якому задекларовані такі операції.

УДК 657.1:339.92

О.О. ДОВЖИК, *к.е.н., доцент,
кафедра бухгалтерського обліку,
Сумський національний аграрний університет*

НЕОБХІДНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ НА ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Однією із основних складових інформаційної системи підприємства, що забезпечує менеджерів різного рівня управління інформацією для прийняття обґрунтованих управлінських рішень є управлінський облік. В умовах функціонування та розвитку ринкових відносин в нашій країні поступово змінюється обліковий механізм: контрольна функція бухгалтерського обліку, що домінувала в командно-адміністративній економіці поступається місцем функціям новітніх інформаційних систем управління, значна частка яких реалізується у сфері управлінського обліку.

Основною помилкою більшості менеджерів вітчизняних підприємств є те, що прийняті ними управлінські рішення базуються на даних минулих періодів і не спрямовуються на прогнозування майбутніх подій. Компанії зарубіжних країн з розвине-

ною ринковою економікою ще в 60-70-х роках ХХ століття перейшли на новий рівень управління - застосування управлінського обліку, в результаті чого отримують кращі показники фінансово-господарської діяльності.

Окремі теоретичні та методологічні питання управлінського обліку знайшли своє відображення у працях провідних зарубіжних і вітчизняних вчених-економістів: Бутинця Ф.Ф., Валуєва Б.І., Вахрушиної М.А., Голова С.Ф., Гуцайлюка З.В., Друрі К., Задорожного З.В., Івашкевича В.Б., Керімова В.Е., Ластовецького В.О., Нападовської Л.В., Палія В.Ф., Пушкара М.С., Сопка В.В., Ткача В.І., Ткача М.В., Хорнгрена Ч., Форстера Дж., Чумаченка М.Г. та ін., які здійснили вагомий внесок у розвиток теорії і практики управлінського обліку.

Незважаючи на те, що інтерес до проблем управлінського обліку очевидний, далеко не завжди можна спостерігати серед фахівців єдину думку про його сутність, роль, призначення й місце в системі управління підприємством, теорії обліку; розгортається дискусія про те, чи є управлінський облік в Україні, якщо ні, то чи потрібний він і як його впроваджувати, якщо є, то чому ми раніше його не помічали або не використовували таке поняття.

Слід відмітити, що організації управлінського обліку на підприємствах АПК України постійно перешкоджає ряд проблем. На жаль вітчизняні економісти ще формують уявлення про сутність, методи і прийоми управлінського обліку. Також недостатньо спеціалістів здатних організувати систему внутрішньогосподарського обліку на вітчизняних підприємствах [1].

У наш час актуальною проблемою забезпечення ефективної роботи й конкурентоспроможності підприємств є побудова такої системи управлінського обліку, яка надавала б зовнішню і внутрішню інформацію для забезпечення потреб не тільки виробництва, а й маркетингу, керування дослідженнями й іншими функціями бізнесу. Така інформація дає змогу аналізувати діяльність зі врахуванням як поточних, так і довгострокових цілей, формувати відомості про ключові фактори успіху: витрати, якість, час тощо. Відтак, дедалі частіше управлінський облік роз-

глядають як складову процесу стратегічного управління, що пов'язано, насамперед, з посиленням ролі стратегічного управління в умовах глобальних змін у технологіях і системах управління.

Також для ведення управлінського обліку потрібні відповідні фахівці, обізнані не лише в обліку, а й таких дисциплінах, як стратегічний аналіз, оперативне планування, прогнозування, розробка управлінських рішень. Не слід всі ці функції покладати на бухгалтера. Потрібний нового класу фахівець-аналітик чи аналітик-менеджер, стратег-менеджер чи бухгалтер-менеджер з відповідною посадою, освітою і законодавчо визначеною відповідальністю.

Важливо підкреслити, що спрямовуючи свою управлінську діяльність на вирішення, відзначених пріоритетністю поточних завдань, керівники підприємства водночас повинні мислити бізнес-перспективами ними керованих організацій, як цього вимагають умови господарювання. У цьому контексті завдання, що вирішуються в процесі поточної діяльності, повинні підпорядковуватись досягненню стратегічної мети і цілей підприємства. Тільки така система управління може бути основою розвитку організації. Необхідно відзначити, що дотепер застосовувані на підприємствах системи управління витратами виявились неефективними, що проявилось у зростанні як загального їх рівня, так і рівня непродуктивних оперативних витрат. Причиною таких наслідків став задовільний стан контролю витрат, а подекуди і його відсутність.

На шляху впровадження управлінського обліку є певні перешкоди, які полягають у подоланні дискусійних проблем методології обліку та в необхідності організаційних заходів щодо його впровадження. Суттєвим гальмом поширення управлінського обліку в країні залишається відсутність чіткого визначення переліку складових цього обліку. Завдяки управлінському обліку бухгалтер за потребою, крім власне обліку та калькулювання собівартості продукції, займається нормативним плануванням, економічним аналізом та підготовкою управлінських рішень.

На думку Щирби М.Т. основними завданнями Концепції управлінського обліку є:

– створення системи управлінського обліку, яка би сприяла наданню якісної інформації внутрішнім користувачам (менеджерам) для ефективного управління підприємницькою діяльністю суб'єкта господарювання;

– забезпечення зв'язку системи управлінського обліку в Україні з урахуванням тенденцій його розвитку в економічно розвинутих країнах та його адаптація до умов нашої країни;

– залучення управлінського персоналу підприємств до впровадження у практику системи управлінського обліку, яка би була надійним інструментом отримання інформації для управління бізнес-процесами (розробка внутрішніх стандартів, методичних рекомендацій зі збору даних та їх обробки, підготовки інформації на запит менеджерів; розробка моделі управлінського обліку на підприємстві та ін.).

Концепція управлінського обліку повинна включати: розкриття наукової картини (образу) управлінського обліку (сутність, структура, цінність); мету, завдання і функції управлінського обліку; постулати та принципи управлінського обліку; об'єкти і суб'єкти управлінського обліку; методи, інструменти і процедури управлінського обліку; моделювання процесу управлінського обліку; облік витрат і калькулювання собівартості продукції; бюджетування; внутрішня управлінська звітність; трансферне ціноутворення; організацію управлінського обліку; оцінку ефективності системи управлінського обліку [2, с. 145].

Можна навести низку переваг використання управлінського обліку на підприємстві: кваліфікована підготовка оперативних даних для прийняття стратегічних рішень; формування, контроль і коректування системи бюджетного планування на підприємстві; аналіз і розрахунок альтернативних варіантів дій для прийняття вірного управлінського рішення; контроль за центрами фінансової відповідальності, що призведе до підвищення прибутковості та адекватного оцінювання діяльності підрозділів підприємства; збір, аналіз і надання інформації для оцінювання і контролю за діяльністю суб'єкта господарювання.

Отже, управлінський облік є ефективним інструментом управління, тому що створює конкурентні переваги в ринковому

середовищі, а саме, забезпечує підприємство ключовою інформацією та служить інтересам ефективного управління; рішення про доцільність її ведення керівник повинен ухвалювати виходячи з того, як він оцінює витрати і вигоди від її функціонування.

Список використаних джерел

1. Слюсар Т.М. Розвиток управлінського обліку / Т.М. Слюсар // Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми розвитку обліку, аудиту, фінансів і менеджменту в агропромисловому виробництві України». – Харків: видавництво ХНАУ, 2008. – С.158
2. Щирба М.Т. Концепція управлінського обліку в Україні / М.Т. Щирба // Інноваційна економіка. Всеукраїнський науково-виробничий журнал. –2012. – Випуск 3. № 29. – С. 140-145.

УДК 338.43.01:658

К.В. ДУДІК, *магістр з обліку і аудиту,
Луцький національний технічний університет*

ГАЛУЗЕВІ ОСОБЛИВОСТІ ПОЛІТИКИ УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ ВІДТВОРЕННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Серед істотних факторів економічного поступу сільського господарства набуває виняткового значення відтворення основних засобів. Значний вплив на ефективність використання основних засобів забезпечується рівнем інтенсивності їх відтворення. В останні десятиріччя процес формування та відтворення основних засобів сільськогосподарських підприємств зазнав суттєвих деформацій.

Активна робота науковців України в напрямі формування ринкової стратегії відтворення ресурсного потенціалу АПК дозволила напрацювати окремі теоретичні положення регулювання процесу відтворення основних засобів у сільському господарстві. Так, учений-економіст Г.Г. Кірейцев зазначає, що капітальні вкладення витрат на технічне переозброєння, реконструкцію та створення нових необоротних активів необхідно проводити ра-